Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısm Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No 5327
Eski Kayıt No

جمود العقول الى [illegible]

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

T.C. Süleymaniye Kütüphanesi Müdürlüğü
1923

٥٣٢٧

عدد اوراقه

٢٠

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذی ضرب لنا مثلا فی کتابه الکریم • لنهتدی به الی صراط مستقیم • الذی کان
وصف ذاته وعنوان صفاته لیس کمثله شیء وهو السمیع العلیم • فسبحان من نزل فی القرآن
ما دل علی آثار قدرته • واسرار حکمته • لقوم یتذکرون کما قال الله تعالی وتلک الامثال نضربها للناس
لعلهم یتفکرون • والصلوة علی واسطة عقد الانبیاء • ودرة تاج الاصفیاء • رسوله المجتبی حبیبه المصطفی •
وعلی آله واصحابه الطاهرین من الانصار والمهاجرین ما وراء الابدین من دهر الداهرین
خصوصا منهم علی خلیفته علی التحقیق امیر المؤمنین ابی بکر الصدیق • وعلی الفاروق
الاعظم والامام الاکرم الناطق بالصواب • امیر المؤمنین عمر بن الخطاب • وعلی جامع القرآن
وختنین حبیب الرحمن • امیر المؤمنین ذی النورین عثمان بن عفان • وعلی اسد الله الغالب امیر المؤمنین
علی بن ابی طالب • رضوان الله تعالی علیهم اجمعین • وبعد معروفدر امثال عرب که مطالب فنونن وادبدر عرایس
افکار شعرا بو حله رنکین ایله مزین اولور وکلزخان کلام فصحا بو کوهر ثمین ایله زینت بولور
لکن بو فنده ساخته اولان کتاب بلاغت نصاب اکثر لسان عربیده پرداخته اولوب
همت بلند اندیشه پسندم میانه جانه بو کونه بسته نطاق عزیمت ایلدیکه بو خوان سخنه
بر چاشنی تازه یعنی بو مشاطه رعنای بلاغته لباس پرنیان ملمع تازه وبو عبارت ایله
رونق بی اندازه ویروب بر طرز غریب ابداع • واسلوب دلنشین عجیب اختراع
ایلیم که معیار اعتبار نکته سنجان سخنده سنجیده بلکه سحر افرینان عرب وپاکیزه کویان
عجم قتنده مقبول وپسندیده اوله پس کتاب فراید الخرایدکه اجل موایدفوایدر اختصار
وتسلیس اللفظ وکثیر الاستعمال اولان امثال ترکیانه تعبیر ایله تفسیر وتنمیق اختیار
اولنوب نسخه مراعات قواعد الغاز ومعمی عقود العقول اسمین تسمیه قلنوب چونکه بو مجموعه
فاخره نک شیرازه اتمامی علی وجه دلخواه ترتیبنه موفق اولدم • بو جواهر زواهر نک
سلک تکمیله انتظامنه مراد اوزره توفیق الهی بولدم • همیشه ترصیع [illegible] م که
ایا بو کلزار بهشت آباد بلاغت نه اسمان شکوه وتمنانک رشحات سحاب مکارم
جلیله لری مترشح وعجبا بو نو عروس حجله پیرای فصاحت نه آفتاب لطف واحسانک
مناقب جمیله لرندن موشح اوله هماندم هاتف غیب بو کونه کوهر پاش اشارت
وتبشیر لاریب بو رسمه کل افشان بشارت اولدیکه بو کلدسته کلزار معنی
اول آصف جم جاه سلیمان بارکاه ملک نثار پیشکاه و آلای اجلالرینه قلنمغه لایقدر
همیشه پیش نهاد کرمی وآیین برکزین قدیمی احکام احکام دین ودولت
واحیای مراسم عدل وداددر وبو عهده اکرمانه اول جهاندار کیخسرو شکوه

ودارا سپاه که آویخته پیشطاق بلند اقباللری اولمغه شایسته درکه یمینه کمربستکان
درکاه جلالت پناه عظمت دستکاه رشک آور اسکندر وکیقباددر • فله جلال
لیس فوق جلاله • الا جلال الله جل جلاله • وله نوال لیس فوق نواله • الا نوال الله عم نواله
حقا بر قهرمان رستم نبرد وکستهم صلابتدر کیم شمشیر کهرباری ابر چمن ارای ظفر ودر حساب
توان اردشیر دارکیر وکیو مهابتدر کیم خنجر ابدارکی زبان جواب سائلین المفرد
دونغه لا یقدر زبان خنجر خونریزینه • ترجمان غمزه نامهربان روزکار • الا وهو الصدر الاعظم
والمشیر الافخم • باسط العدل علی بسیط الارض الذی جعله الله وزیرا لخلیفته
فی الارض بالطول والارض • صدر دیوان جهانبان همایون اقبال • جملة الملک شهنشاه
قدر استقلال • قهرمان وزرا حضرت خسرو بالاکه شجاعتده نظیر [illegible] رستم زال
مد الله ظلال اقباله علی کافة الانام • وشید اطناب خیام اجلاله بالدوام
زهی دستور عطا پرور وعدالت پیشه که زمان بالامان عدلنده زلف [illegible]
اوزکه پریشان ودرهم ونرکس بیمار بتاندن غیری ناتوان ودرهم کورلمدی
جند سپهسالار دانشور وصاحب اندیشه که حسن تدبیر ارا سنده کار کرجه
کارخانه عالم واحوال پریشان بنی آدم نظام تام وانتظام کلی بولدی • لکن نه کورلدی
اغنیا زمان لطفنده • مکرکه حالت کیفیته حسن تماشانی • خراب قالمدی بری عموم عدلنک
بلکه تنک دل پریشانی • الحمد لله نتیجه زمانک قحط باران سحاب عاطفتنده بزرکان
جمعنزار امال فقرا آب زلال مرحمت اساله • والمنة لله محتاج دوای سودمند عنایت
اسیران بستر محنتدن امراض مهلکه بیداد وجوری نوشدار وی عافیت
بخش عدالت ایله ازاله ایلدی • اولدی انوار عدالتیله منور شش جهات
بولدی آثار سعادتله صفا کون ومکان • هر یکادن مژده لطف الهی جلوه کر • هر طرفدن
بادنوروز مسرت کلفشان • الحق درکاه عالمپناه لطفکندن امیدوارکه جمله انام وکافه خاص وعام

اول جهانبانان فتح فال

جهانبانان اقبالک سایهٔ سعادت [illegible] خصوصا [illegible] لطفنده [illegible] استیکاری

دیهابون [illegible] آسوده [illegible] حسن [illegible] بیجوار [illegible] البیان [illegible]

بیرایهٔ عدالنده [illegible] زمان تازه [illegible] اقبالت [illegible] اولاده الکحل [illegible]

سخن [illegible] البال اولاله • وامن [illegible] بیان [illegible] تقرار [illegible] نفس [illegible]

روزکار [illegible] بحجون باد • [illegible] لطف [illegible] سلک [illegible] اشتباه اولور [illegible] زیاده

لیلی [illegible] ریش • سایه [illegible] تعبیرلرینه [illegible] معانیه [illegible] میلان [illegible] شعله

ختم [illegible] خامه [illegible] خفا اولوب [illegible] انتظام بولوب [illegible] سامعه [illegible] جلوه [illegible]

مفسرینه بعض [illegible] صورت [illegible] جلوه [illegible] شریفه [illegible]

نهانخانهٔ ضمیره [illegible] مطالبی [illegible] اولمشدر [illegible] خاطر [illegible] اولان [illegible]

جواهر نقدی [illegible] متاع [illegible] مصدر [illegible] شرح [illegible] زیاده [illegible] تعجب

جابجا [illegible] سحره [illegible] دل [illegible] الانوار [illegible] وجه [illegible] بیانند [illegible]

زن [illegible] منشار [illegible] کلام [illegible] حسن [illegible] معانی [illegible]

وشبیه [illegible] ولی امیر المؤمنین امام علی کرم الله [illegible]

حضرت [illegible] الله [illegible] عبارت [illegible] بلیغ [illegible] اولور • ایالکم [illegible] حضرت [illegible]

الازهار [illegible] صحیفهٔ مضمون [illegible] فصیح بلیغ البیان [illegible] کلام اولور [illegible]

ایکی [illegible] بلیغ فصیح [illegible] مترتب [illegible] العقد کلام [illegible]

وجه [illegible] کمال [illegible] استحسان [illegible] اوصاف [illegible] ایجاب [illegible]

ساحل [illegible] اقتدار [illegible] بعض [illegible] حسن [illegible] التزیین [illegible]

مفسیهای [illegible] ملک [illegible] اظهار [illegible] الیمین بالیسار [illegible]

[illegible]

ادولنه [illegible] حضرت [illegible]

٧

الدنده [illegible] فعل مقدری

داو [illegible] فعل [illegible] عطف [illegible] الدین [illegible] تقدیر

[illegible] فعل مقدر [illegible] منع [illegible] الاحوال اولوب [illegible]

[illegible] قتنده [illegible] مسمو [illegible] [illegible] تعبیر [illegible]

[illegible] اولسی [illegible] تحذیر [illegible] [illegible]

[illegible] اولدن [illegible] احتراز [illegible] اولورسن [illegible]

عمریده [illegible] ابن عباس رضی الله عنه [illegible] تحقیق اولورین [illegible] صعوبت [illegible] اوله

[illegible] حضرت [illegible] ابن [illegible] بن [illegible] اولور [illegible]

دامم [illegible] البحر [illegible]

اواجاد القدر [illegible] ایندکده [illegible] زرف [illegible] پنهان [illegible] تعجیز [illegible]

[illegible] فاصله [illegible] فالی النده [illegible] علم [illegible] حقیقت [illegible]

وبه [illegible] حکمت [illegible] المجمع البحرین [illegible] کلام [illegible] قضا الیه [illegible]

مطلق [illegible] ابد [illegible] [illegible] بالمثلین [illegible]

وتعیین [illegible] الاعراض [illegible] انقباض [illegible] صدر [illegible] الافضل [illegible]

ویعلی طریق الاعراض [illegible] اصابت [illegible] قدره [illegible] قضا [illegible] جمله [illegible]

بکلرینه اراده [illegible] وبیعت [illegible] • چون قضا [illegible] ایندن [illegible] لطیف

جداده [illegible] سحره [illegible] سلسله [illegible] نسیج [illegible] تعظیمنده [illegible]

کورد [illegible] فوق [illegible] اصل [illegible] کریم [illegible] الناس

[illegible] ولایت [illegible] پنهان [illegible] بلاغت [illegible] ایله درج [illegible]

[illegible] حضرت [illegible] ولایتدن [illegible] بلاغت [illegible] اجله [illegible]

کارکاه طبع خلاف [illegible] ولایتدن [illegible] الکلام [illegible] حضرت [illegible]

ایلدکده [illegible] غیر [illegible] الیدکده [illegible] ایدوب [illegible]

[illegible] عبد الله [illegible] بیان [illegible]

[illegible] صدر

نقرجی گهر جیبان ساحل بحر ادب و خرده بنیان لطایف لسان عرب و عجم

[illegible]

انی نکاتیدر اراده اخراج ایلدکده اتفاق آتش تشنگی کانون دلندن زبانه کش

[illegible]

ان البغاث بارضنا یستنسر بغاث انواع ضعاف طیوردن بر طیر ضعیف و بارضنا ده

اولان ناظر فیت الجون اولدوغی محل مقتضاسیله غیر محتاج بیان و تعریفدر سلم آفاق

[illegible]

بولان زلال جان پرور نحوی مرغ ضعیف شکسته پر و بال بزم و بار رمز نسر نوی حال دبلند

ان الجبان حتفه من فوقه

[illegible]

جهان اوزره اخبار بزدول زران اجلدر زول حتف جهة اسما تخصیص کان [illegible]

عصیان ایله و سرکشی [illegible]

[illegible]

[illegible]

شاعر عالم ارانگ نحوگهر
فشان طبیعتلرندن لب
کشیده سلک بیان قلنان
اولمشدر اوی الی ركن
بلا قواعد اوی زلال
معانی التجی ایله مملو اوانی
الفاظندن بر آیینه زیبا
وکاه البه مفاخره
معانی نزول دائی ایله
خرامان جلوه گاه تعبیر
اولور بر شاه مستشار در
رکن بر وزن دهن
جانب اقوی اولدوغی
رخساره بین عروس
پرده نشین معنایه
ظهر وابهی در متوسس
بنیان دار البلاغه
مشید ارکان بیت
الفصاحه امام فهامه
جار الله العلامه کوارزمی
ابراهیم القواعد نظم ایتمک
لآلی محاسن معنایتی
کشیده سلک تحریر
بیورد قوله القواعد
جمع قاعده وهی الاساس
والاصل لما فوقه دیو قاعده
بو گونه تفسیر اولنمشدر
واساس ایله تفسیری
تقدیم وسائر وجوهندن
بو وجه وجیههی رای

رسیده دستیاری تأمله رها
بولور دیمکدر اخوک اخن
واساک فی النشب لامن
ساواک فی النسب
نشب بر وزن حسب صامت
وناطق محمول وحامل جنس ماله
شاملدر محوار عبرت اخواسی
حقیقتده برادر اول المندر که
بیمار بستر احتیاج ومجروح
تیغ اضطرار اولسه شربت
راحت رسان احسانله
مداوا ونوش داروی عنایت
بخش انعام ایله مواسا ایلیه
اول دکل که نسبده سنکله
مساوات ذی فائده خلت
مصافات اوزره اوله دیمکدر
مولدیندن صدور ایدن
امثالده حکمت مشتمل اولانلردر
اذا اراد الله هلاک النملة
انبت لها جناحین
بر فرومایه نک افتاب
سریع السیر اقبالی مغرب
زمین زواله تیبه وادارجها
از دینک اوحی شانه بر ضعیف
نشانه تیر تدمیر ایتمکه ارادسی
تعلق ایتسه لاجرم رفیع معارج
بلند پایه استدراج جواهر
مطالب ومقاصده بی زحم
تیشه متاعب وشدائد
معادن موائد وعوائدن
اظهار واخراج ایلر اذا افتقر

حروف اولان جواهر معانی مانند سبزهٔ زمستانی لطافت و منفعتده ذی ثبات
و بی قرار و چنگال شیرازه در هاکیر مثنه مثال خاطر فکارا ولمقده ثابت و پایدار در دیمکدر بو تیغ
زهر آلود مقاله صفات مذکوره ایله متصف اولان بد سکاله محل نکوهش و نفرین ده حواله
اولنور ٭ بات بلیلة حرة ٭ لیلهٔ حرة قاموسده دخی اول لیله من الشهر و لیلهٔ شیباء
دخی آخر لیلة من الشهر دیو مرقوم و باطرفیت الحجة اولدوغی سخن شناسان اهالی علومدر
بر شب که شوهر نا توان خدنک اندازنشنه مقصودا ولمغه قادر اولمیه بو کیمه حلیله
جلیلهٔ مرادی اغوش تصرفه چکمکه دست رس بولمیه عرب بو مثلی ضرب ایدرلر
و عکسنده بات بلیلة شیباء درلر بس محصل بو مثل شکفته عبارت نادی مراد
و حصول مرام ایله خرم و دلشاد اولمین حقنده روایت و بات بلیلة شیباء

[illegible]

کذشش عبارت اولمشدر که بر کیجه عبد الملک بن مروانک جامه خواب راحتده
چشم جهان بینی آلودهٔ خواب غفلت اولوب صحیفهٔ عبرت نامهٔ خوابده بو داستان
غریبی مطالعه قلور که بش کره محرابه اراقه ایدر صبحدم غزالهٔ شیر پرور خاور لالهٔ
زار افقدن جلوه کر و جلوه طاوس تمیع بال افتاب ایله کنارهٔ سبزه زار فلک
بر زیب و فر اولوب عبد الملک ابن مروان کمورت واقعه یی رئیس المعبرین
ابن سیرینه عرض ایلدکده سندن صکره بش نفر اولادک تصدی مسند والای
امارت و استیلای سریر معلای پایهٔ خلافتی ایدرلر دیو خامه زن تعبیر نامهٔ خواب
اولدی فی الحقیقه عبد الملکدن صکره مساعدهٔ روزکار دون پرور و دستیاری چرخ
ستمکار ایله بش نفر اولادی پا نهادهٔ سریر اعلای خلافت اولوب جلوه کاه نازنینان
سرا پردهٔ امامت و قرارکاه خاندان ولایتی اولان منبر و محرابی الودهٔ قلدیلر ٭ اجمل من نادر ٭

معنار شنل غایت ظاهر درما در قبیلهٔ بنی هلالدن مخارق نام زنجیل بد سکالدر که نادره ران

[illegible]

برکة العمر في حسن العمل مدلول مقبول فزایش محاسن عمر و دولت مداومت حسن عمله منشرو طدر
و ایشن نوعروس عزت و رفعت حصول پیرایهٔ لطف و احسانه مربوطدر دیمکدر زادهٔ طبع مولانادن
خاطر اولان قریب امثالدر ابن آدم حریص علی ما منع منه یعنی بنی آدم ممنوع اولدوغی
نسنه یه زیاده متهالک ولابد محذور وفیه اولان مسالک مخوفه سالک اولنور ٭
بعض الحلم ذل یعنی بعض محلده اظهار حلم ایلمک موجب ذلت و عدم اقتدار حمل اتمکله اعدای
بی انصافه باعث تغلب و تسرت اولور بشر مال الشحیح بحادث او وارث یعنی هزار
تعب و زحمتله اندوخته و چاه عمیق الغور امساکه انداخته اولنان مال شحیحه ظهور حادثه
متلف و حدوث وارث مسرف ایله بشیر ایله بو مثل فاخر نفحات انفاس قدسیه کاردن
شاخسار باغ معانی مهتز اولان فصحای خلفای بنی عباسدن ابن معتزک لسان بلاغت
ماثرلرندن صادر اولمشدر العقد الثانی فیما اوله التاء تحسبها حمقاء و هی باخس

[illegible]

عالی مخلده اولدلر اولنور اتفق شرن احسنت الیه صدور مفهوم عبارت غایت عیان و محل ادای

ابلیک ویکدر ملوک ... مقدور ... وا وان ...

اولدی وعلی کلا التقدیرین ... و عد ابلین ...

اولور ... اثقل ... بو مثل ... نیجه ... نه ... و تفصیل ...

اسمیدر بین العرب ... اولور ... البلاغة ... معطیه ...

با وان حصنده مضمر ... کریم ... ارادت ... اولان ... جهان ...

حضرت ... علی ... الدولة ...

...

القاموس ...

...

العقد الخامس ...

...

مولانا

مشک غنچه ... احوال ...

احساب ... وفا ... من الکتب ... وقصیل ...

قصیده اول ... لغات ... فصیل ... صاحب ... حضرت علیک ... من الادب ...

مغمرات ... تعبیر ... حضرت ... صدوری ... لطفنده ...

زیاده ... سنجیده ...

تعلیل او لنمسدر ...

...

العقد الرابع ...

...

الشیخ حسن البیرونی المخصوص بالرحیق الفایض الشیخ عمر ابن الفارض حضرتلرینک قدس الله سره تعالی عنه
لامیه سنده آیینهٔ جمال و جلال اولان ضمیر پاک و دل آگاه بناکلری نده آشنا و احبابنک همیشه
حاضر و دیدهٔ غیب بین و چشم دیدار اشنالرنده ایما صحیفهٔ رخسار دلدارلرینه
نکه انداز و ناظر اولدقلرنده متضمن سوء فهم نصب غیر ظاهر الحیث ما سروا وهم فی فوادی اظنها
اینما حلوا بیت شریفینک جواهر اسرار قدسیه و لآلی حقایق انیسه لرین سلک بیانه
تنظیم و نتیجهٔ لطایف و نکاتنی صحایف تعبیر و ترقیم ایدکلری محلده النصب بالنصب بمعنی المنصوب
اولدوغنی تصریح بیورمشلردر ایمدی تقدیر مثل جعلته منصوبا علی عینی و محصول معنی هیچ
بر وجهله اندن غافل اولمق قابل دکلدر دیمکدر جاء بعد اللتیا و التی اللتیا موصولاتدن مفرد
مذکر ایچون موضوع اولان الذی مقابله سنده مستعمل التی نک تصغیریدر حضرت صاحب
الکشاف کاه رواجع موصولاتنک حذفی بیاننده علی طریق الاستدلال مثل مزبوری
ایراد ایلیوب والمعنی بعد الخطة التی من فضاعة شانها کیت و کیت تعبیری ایله صحیفه
تقریره بوکونه تصویر معنا ایلدکده نعتک التی محذوف الصلة اولدوغنه دال ماخذ نوالیوهموا ابهاما
بلغت من الشده مبلغا تقاصرت العبارة عن کنهه قولی ایله ساحهٔ تعلیله بورسمه زیبا
کستر عبارت اولمشلردر پس بو کلماتدن مراد ضرب مثلدن مفاد اولان ظهور طویل
الذیل شروح داهیه نور دیده و دست اختصار ایله نهال باغ بلاغتده بو میوهٔ خوشکوار
معنی چیده اولمقدر اجود من حاتم مضمونی مثل معلوم عالم اولمغین شاهد زیبای معناسی

[illegible]

[illegible]
نوردیدن ذرمك

اقران و اتصالنه کنایه در مورد مثل محل ذکر ما جرا و هنگام ورودی احوال غیر لوزینک
زمانه تذکیریدر اجراء الناس علی الاسد اکثرهم رؤیة کرهٔ رشته فحوای اکثرهم من
سرتیز تمییز رؤیة ایله کشایش بولور و شاهد نازنده معنای کلام دستاری تجرید
ممیز مزبور ایله لباس نازنینده ابهامدن معرا اولور محصل معناسی و ملخص فحواسی شیر ژیانه
مقابل و انکله مقابله یه قابل اولانلر شبهه لی چوق کورن و کثرت مشاهده ایله مهابت
و صولتنه اوکرنندر دیمکدر العبد الساس فیما اوله الحاد حبلک علی غاربک غارب سنان
فارسیده کردن معناسنه در و اولدوغنه مشهور مشارق و مغارب صاحب
القاموس علیه الرحمه ذاهبا اولمشدر علی طریق التهدید و امورنده مخاطبین تخییر
ایلیوب سررشتهٔ تصرف دست ارادتکه واگذاشته و امدشد گسسته
و برخاسته جمله کند و اختیار و دلخواهکه موقوف و کماشته و نجک مقامنده

[illegible]

شیء ده مذکور اولور مدلول کلام ز امر مستبعدک صدور و ظهورینی محاله تعلیق و محالیتنی
صحیفهٔ تقریره خامهٔ تعبیر ایله تحریر و تنمیق ایلمکدر الحلیم مطیة الجهول جهول بمعنی اجهل و مطیه
دابه سریع السیر اولدوغنی بیاننده صکره عبارتدن اخذ معنا غایتده ایسر و اسهلدر
پس بو مثل بلاغت اشتمال بار کران جفا اجاهله تحمل حلیمده استعمال اولنور
حسنة بین سیئتین سررشتهٔ تبیان معنای مثل وابستهٔ سرکذشت بیانی اولمدوغی
کوندن عیاندر بو روایت کوش زد ارباب فصاحتدر که عمر ابن عبد العزیز برکون
عبد الملک بن مروان کیفیت معیشتندن سؤال ایلدکده بو مثل ایله جواب ویرمشدر
موردی منزلة بین المنزلتین کبی محل بیان امر متوسطدر احلی النوال ما وصل
قبل السؤال نوال بمعنی العطا والمسنی غایتده ظاهر و مورد مثل مفهومی کبی روشن
و ماهر در احلم من احنف کوه پایدار حلم و دریای عمیق الغور تحمل اولنلرک بو سرفراز ارجمندی

تبیین فرزند گزینی صفح و بخشنده ایلدیکی بو
تیمیدنك و تمندی اسمن صفحه ... بربخ بدده ایلدیکی تیسیخ جاصیم رویه افشان
سعادتمندی ... روزگار ... تعلمت منه الحکم و ... سلسله ... جوجنس الوده
ابو بحر ... صحیفه ... نعم و ... تصحیح ... اولنده و ... اولر احباب ... کلید
رحیم و حلیم ... و جه ترجیح اراده ... عاصیم مجلس ... کونشنه ... بنا کلنده
استنبانه ایلدو ... ترجیح ... فرزندلی ... ضمیر ... اولدقده ... اولمقد
قولی ایله جواب ... اولمشدرکه ... اصلا ... انبدا اقتنام ... اراده ...
بو گونه کرکشتن عبادت اولمشدن ... احضار ... کلامنه ... و ایرادت
لطایف کلم و لورکن بنی اعماندن ... اوراق مجموعه ... خلاص و ... لطف ذمت
خون و قایلی و ستبسته ... اوکنده ... ایله الی قیدون دعای لطف صاحب
صورت الم نمایان اولمیه ... انبدا ... اثبات ... اوان ایدوکنك
زهی از فرزند سعادتمند ... اوقتوندرا ... ایلدیکه
خلاف مروت و ... قبیل ... علم و ... حنیفه ... خوبان عظام ...

[illegible]

تقلید القلاده ٣

١١

محرم سراپردهٔ سرّ من عرف حضرت شاه نجف کرم الله وجهه زبان معجز بیاننده عنوان
شهنشاه فصاحت و دیباچهٔ علم الکتاب بلاغت اولان کلمات البرکاتدندر

حرم الوفاء علی من لا اصل له گوهر درج کلام شریعت غرای قسمت ازلیه ده نعمت نفیسهٔ وفاداری سفله
نهاد و فرومایه اولنلره حرام اولمشدر و نصیبهٔ خوان کوفادن مدعا حرمان فرومایه
نتیجهٔ دلائل نقلیه و براهین عقلیه ایله صورت بولمشدر دیمکدر حدت المرء تهلکه
بو زلال حیات افزادن شاداب ساز چمن خاطر اولان رشحهٔ معنا برق شتابان تیزی
و من حیات مردمه آتش انداز و سیل کوه انداز تندی بنای رصین الرکن عمر بنی
خراب ساز اولور دیمکدر حرفة المرء کنزه گوهر گنجینهٔ معناسی پیشه مردم بر کنز لا یفنی
واخودن بهره جوب خوان انعام اولمق کندویه باعث استغنا در دیمکدر

فضای طباع موزونیدن شکفته اولان ازهار امثالدن بر گلدسته
در که بزمگاه اهل عرفان للیحیی رشتهٔ انتظامله بو گونه بهم بسته
قلنمشدر

الحیاء یمنع الرزق پرده نشین عفت سرای شرم اولان رخسارهٔ
شاهد رزقی مشاهده ممکن اولماز و تا که رنگ حیا پرده کش شمع اوله آیینهٔ آرزوی
زیبای روزی نمایش بولماز بو مضمون حقیقت نمون حسب حالمدر که دریای خروشان
طبیعتم هر بار نسیم فیض الهی موجه انگیز اولمغله انداختهٔ ساحل بیان و کشیدهٔ سلک
انتظام اولان جواهر گران قیمت ... [illegible] ... اسمان ... صفا ... بوده ...

المعقول ... فخر ... [illegible]

[illegible] ... خزانی الورقا ... جاری اولور

ابو [illegible]
الورقا کتبی اولدوغی بوبیل عرف
نه عطالباب واقتضا ایلیه ذوق فاطر اولان لطف غنی ایلیک
محل ایجاب بخشن جشید روضه نازو نعیم واهل ابح میوه حینن منفعت
کوهر نکات [illegible] ایادی امید [illegible] اولدو
صوبیاب [illegible] التقانده اصلا [illegible] امید [illegible] واردن
درخت بارور [illegible] یانده عطوف [illegible] ازوارن طوق [illegible]
اولنار [illegible] من ان ابجد وقص [illegible] معنا [illegible]
ویکدر [illegible] التجدید [illegible] معناسنده [illegible] اعتباری [illegible]
ذوق اندیشه امید [illegible] علی طریق [illegible] اولدوغی [illegible] علم [illegible]
ساخته [illegible] بلا عندر [illegible] وکار [illegible] تحقیق [illegible] اخطب
وارداوده کار شناس [illegible] ونقص معنا [illegible] القدر [illegible] ومسجدده [illegible]
قاموس [illegible] وقص عیب [illegible] مثل [illegible] ودوبان [illegible] کلام [illegible]
ماصدق انقص [illegible] النفس [illegible] مبالغه [illegible]
ایکون بردوکی النفس [illegible] من سحبان [illegible] اولدوغی [illegible]
ظهور اولدوغی [illegible] اخطب [illegible] تفضیلیدر [illegible] الارض [illegible]
اولان [illegible] افعل تفضیل [illegible] بین العرب [illegible] الفصل [illegible]
خطب [illegible] سلك [illegible] مضمون [illegible] ونقص [illegible] الخطب
علی التفصیل [illegible] من [illegible]
بیان [illegible]
قاموس [illegible] من حالة الخطب [illegible]
نیك [illegible] تفضیل [illegible] الخطب [illegible] ابن [illegible]

ایجون ما حال عمك ابی لهب دیو تسلف ایلدکده فی النار مقرینشا عمک حمالة
الحطب جواب باصوابی ایله مجیب اولمشدر پرده کشاینده راز لوکشف الغطا اولان
دمیردلا ایتی پایه سلونی تشریف ذات کریم شرف رفعت بولان امام المشارق
حضرت امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب رضی الله عنهنك کشیده سلک بیاندر

خیر الاصحاب من یدلك علی الخیر بو آینه عبارتده جلوه کر اولان صورت شاهد معنی
برکزیده اصحابك سکا رهنمای راه صواب وطریق خیره دلالت ایتمکله باعث تحصیل
ثواب اولانلردر دیمکدر حسبل المرء دلیل عقله بو نکته کهرفشان سخندن کوشوارۀ
نوعروس خاطر اولان کوهر ثمین معنا ادمك دوست اتخاذ ایلدوکی کمیت عقلنه
دلیل قوی وعیار ذات محبوب ومحب محك اعتبار صیرفیان بازار حقیقتده [illegible]در
دیمکدر خیر المال ما انفق فی سبیل الله بو جملۀ عنبر آگین عبارتده لیله وپرده نشین
معنی انفع مال راه خداده مصروف اولانلردر واندن عباد الله آسایش وتمتع بولانلردر
بو مثل اشهر جواهر امثال المولدیندن برکوهردر الخیر فیما یصنع الله یصنع دن صکره موصوله راجع ورابط
محذوف وبعض مواضعده حذف روابع مشهور ومعروفدر پس بو تحقیقدن اخذ معنای
مثل اسهلدر العقد الثانی فیما اوله الدال الدال علی الخیر کفاعله مطلع مضمون کلامنه پرتو انداز
ساحه شعور اولان افتاب نور افشان معنی رهنمای طریق خیر اولان سالک راه خیر
کبی نائل فیض سعادت وفائض اجر جزیل دلالت اولور دیمکدر بو کوهر یکتا بحر جواهر سنج
نبوتدن پیرایه رشته بیان اولدوغی فرایدالخرایده کشیده سلک روایتدر
دمعة من عوراء دمعة قطره سرشک وعورا مؤنث اعور اولدوغی بین العرب
معتبر در بو محلده عورانك قاموسده بیان اولندوغی اوزره فعله قبیحه وکلمه فضیحه معناسنه
اولمسی غیر معتبر در بخیلدن برکره زلفه ظهور الیسه اول دم بوزلال سرچشمه باغت
سبزه زار بیانه طراوت بخش اولور اوح الی طعانك ملتن تدع الی جفانك
مختار الصحاح ده طعنه بالرمح مدلولی اوزره طعان محاربه معناسنه اولدوغی نوعی
وجفان شه کاسه معناسنه اولان جفنه نك جمعی ایدوکین تحقیقدن صکره
محصول معنای مثل هنکام کارزارده وزمان جنك وپیکارده [illegible] عای نصرت ایله

نکرده چشم

التفات ... ورده ده ناز

ذلك المشهور محل مضایقه جم

معروف واحسانك معنا واولانن احمد

ایله دیمك زماننده بو طبیعه نور معنی یبرایه خوان بیکاه

بیان اولور دائما لا ینقطع بالا رمات دائما دریای بیزان اولمش

فبنفه الا ربیله ده بو خشب نظم بعضها الی بعض تم رلب فی البحر ایله معز اولان

امثال جمع اولدوغی بعینه مسطوردر پس معنا رتل صحیفه نقره قم مجر رقم تغییر ایله بولنه

تصویر اولورکه مثالی تحریراته فن قاموس لکا اشنا ولمنجه ایلی تقویم یازلنه ی اعتبار

لبی لسان لکور مکلم لالی دقایق لغت هیچ دست رسن بولماز و مشاطه جا یکدست اندیشه نوعی پس

صحیفه جوهر زولیه صحاح جوهرین زیب وزینت ویرنجه پیرایه نوشتن بازار تقلید ایله نظر

[illegible] جنان التفات رغبت بولماز امر شعر تیزرو طرازنده محتاج

[illegible] تحفه بودر تغیر اعوان وانصار لابد ولازم اولور تشقیق امر عظیم

[illegible] ایله تغییر واوهی بو صفت البلاغت رشته تغیره منتظم قلنور

مشکل پسندان روزکار زی شانه تحریر تحریر ایله منقح

مجده برای بخته جوهر زوله صحاح جوهرین کلشنه سلك تحریر ایله مشهور عالمدر

جوامع و قواعد اولدوغی ذیم ایدو کبن محل تقعیم بودر

بیع معاودن قوی شغل ذیم رمیده بر وزن رباجوده الرأی ایله مشهور عالمدر جودة رأی ایله منشور اولوزنی دارات

ادهی من قیس بن زهیر دیدکلری وزن رباجوده اولدوغی صحاح جوهرین گلشن ستم و عالم جوده رای ایله مشهور عالمدر

اون ابنك امحل تفضیلی اولدوغی صحاح جوهریك کسن کثرت خدم و حشم ایله غرقیل و اوزونی دارات

ربیع بن زیاده بر عاقل برلشده صفت ره کثرت خدم و حشم ایله بوحب بغض

وحشت جنان رغبت و مایل اولمه کثرت زوت و نعمت موجب بغض

وحسن رغب و میل اولمه کثرت دولت قیس بن زهیر در ستم تمام و تقاصد اولدوغی

ازموده کاریحان نقصان و قلت ستم ترکش

دولت روزکار دیو جواب ویرن شان حکم

حضرت علی

ولی الله کرم الله

وجهه عنوان منشور بالغت و بلاغت

شهنامه فصاحت اولان کلمات

معجز آیات اوزره دلیل ثقل اثره قوله و دلیل اصله فقد

بویر چشمه بلاغتدن فضای کلزار دل جاری اولان زلال معنادرکه

اوزره تقطعی همان مفهوم گفتار و معیار جوهر اصلی مدلول کردار ایدوب دیلکدر

دوام السرور رؤیة الاخوان بونهال بلاغتدن چیده دست اندیشه اولان ثمر

تازه رس معرفت و ابسری چمن طرب سحاب نوبهار رشحه بارانندن کسب طراوت قطعه اولوروح

ولده ثبات عشرت فانه نعیم مصاحبت اخوانه طراوت و حضور بولور دولة الاراذل آفة الرجال

لشیده رشحه خاطر اولان کوهر مضمون کلام دولت فرومایه کان ارالی روران ذلت مردان بیرزوران

اولوب ارذالك مشرق سعده روزکاردن اشراق آفتاب اقبالی جانشین فضائلك

باعث انطفاء شمع شبستان عزتی اولور دیمکدر ریاض طبع موزونیده عطر افروز مشام قلوب

اولان بامحر انفاس لانور الدراهم بالدراهم تکتب بعز تبت اوراق مجموعه مکارم و ابسته شیرازه لطف و مراحم

کلشن بیش طراوت درهم امید والادا رشته شمامه ابیل در احمد و عواقب الحضنات تکرم الکلام الا مها

عمر زرده شیشه بوم برای تعیین سنك انداز دشنام اولمغی زبان کوز سرزلك دلیل

هدر بلاسنك اندازی شام والمعقد تمن ارباب شبستان عصمت اعاله زبانی انحم تبدیلی

ترافت فلکون نالده و امان پابی ناموس والده کرنیده اولمه احراز اولمغه سیغدیلو

نکته سخجان ماثور الحلاد قالب مبتدا ذکوردن عام و فاعل حال معنای تشبیه ادوارغی مخلوم

الزوال الذئب غالبا اسد تقدیر مثل الذئب فعالمه زمان و انصاردن میحور اوکان غالیا دیو فرایز

تخیلده تحریر اولنمشدر مثل مزور حقیقت تخصیص ایمین شخص عنوره حقنده مداوم

امورنده ماهی مقدوردر و سعی مخصوص ایمین اولیم ربیع زمانك ارش بیز ادن

اولور اذل الناس معتذر الی لئیم معا ربیع والدییع قیق

زیاده ذلیل و خوار اولان لئیم اره اعتذار ایدن در دیمکدر لئیمه لاتی پر ادم

اعتذار لئیمك هیچ رد و جهله

ویرم و زامان قبولنه

بعني
هر قدر ساز
نيش هنك عذره نغمه سنج تضرع
مضراب نيازيله نغمه ورده نعم ولا بيت
اولسك اصلا كوش ايتمز [illegible]
ديرم سنداری وما ارسلنا عليك حفيظا رسولا انت
حضرت عليك كرم اتدوكچه ازلده پيمانه بيت من الست
اولنره انا ذهب غيره حكمت بودقرنده زبان بيغ البيان اسفندم
و ما رضي من كاسي الكرام نصيب مظفونيه و عوه اولدوغنده نصيبه ذوق ساكر
اولا رحيق نا ب محبته ذكر الاولياء تنزل الرحمة بو محل كهربار باغندن نازكي انحش كهربار
خاطر اولان رشحات منكخ ال مجمان و ولاية ايله ابرها فيض الاهيه نزول باران رحمت ايتمز
اولور و چمنكاه رياض قلوب اول پرتش باران ايله ورزش طراوت قلور و بلكه
ذليل الفقر عزيز مخذ انه بو كنجينه جواهر اسرار حكمتدن توفيق همدر انديشه ايله نصيبه دل شكسته اولم
شجاع ناتوان موتن شميتن كبر صيف باين فقر اولان باركاه لطف الرحمن بالاتر نشستكاه تقرب
اولمغه توفيق و سعادت بولور نعزم رفع ردوش خانقاه فقر بالا پوش دنياى كبرا فخاريم
محن سعادت سرا رضا ده خواجم اسمان عزتنده سرايا مرصع بوش التفات ربانيه اولور ديمكدر
ذل ازوح الطمع بولان كهرزاى كاو وقدن كاو تنبيه قلبيه سلك خاطر اولان لولوى نابين
معنى رده بره ده اوج غبرت كسب حظ فام ايله افاده خفيف زلت اولور مولديزن سرزدو بين الاديانان
زد اولان اشلرندر ذهب الكحار بطلب قرنين فنى و مصلوم الاذ نين مصلوم مقطوع معنا سنه اولور
مجدوم و موجود فاسه اسم فقريه محبحفه دل ده بولونه مرسوم الكاشغارب ده فهيم و صاق ايدرنك
ساز و ردونك ردام ربيح طبابع اجيرا زدن اولوب اذن هزار مرتبه اميد انتفاع ايدركن معذور و فارت
نرد ولمر اولدوغى محل اخبار رده بو مثل مضروب اولور القصد الفخر فيما اولد الراويم
رضيت من الغنيمة بالاياب ايا ب يوزن ثياب اب يوب دن مصدر اولدوغ
صحاح جوهرده نكارش شده و اتمهور مثل زراعتكاه دل بولونه
نكارش شده در كه سوزه نازو نعيم روزكارين بهره دار
بيرانك ونوعى راضى اولان نافهوم باغ
اولنان غارزار
جفادن

جفادن
كوشه دامان خاطر
دريده اولمدين تمر دست
بازكشت قناعت ايلمك حالن اشعار
ايچون دست بيان ايله درج دهندن بولوهر
نجابا غبرت و زاته جلوه رب ملوك كلاستطاع زاقه
ايچون ونثر شده نايم او لمق مناسب در نته كه فاضل اسفرانى كتاب لباب زيده
ابر بو شنده نايم او لمق نجه عقود حقايق بعنزيم ايكلشت بيان ايله تخليل ايدركن
انث تقيبل ايجون اولد و نحده نجه تحقيقه نضاله افتاب جمى بر توم معنى مشرق عبارتن
صلح انث تجبرنحم او لدوغنى تقرير ايتمشدر بو تجزيه تعبيرنه منعطف العنان قلمنه
شعشعه انداز قطاع قلوب اولمغ كلمسيه زانوى قلم غصه اسيدر و خطار صفت
ب زيمة من غير رام ايدر ابابو محده تقبيل ايجوب ولقدن تكثر ايكن اولمق رتم جابك ابت
مقدره اولان مصيبه ايله متصف اولمق اراث تقبيل ايدر ايدر صحيفه تقرره ده فلك مالوزن
ناطقه بولونه تصور معنا قدر كه كاه ده خطاب زيده مصيبه واقع اولور و ده دل خونشكوار
واقع اولوركه حصله امر و صورت بولور و بلكه مورد مثل بسنك فاراى و ماضن ازال حوف
ايچون عيان اولد وغن محل اباثر رب اپين ظنين مرادف تهمت اولان ظنن مآخوذ
منهم معنا سنه ورزنه كه رجحان امر وحى مبين جار ايدوه نظير ابت مجر سمانك منونجه
كبه ليبي صحيفه بيانه تحرير بيورو قرننده ظنين و منهم امر ظنين مرادف نظر ابت
احوال او في امور خارجي به توفيق و نتايج علم ربي ايدوه عليه و ماهو على الغيب بظنين
ثمر است جائز ايله بعيد المحلين قوم غيدلي انكار في تعمير المشلر رجع الى حافرة
تفهيم بيورده بارشاه اولورنك فضلت كسيري حضرت اعاده معروفي
تعريف بيورو فقري اوزره حافره اول طريقه دركه كذب غفل قصيره تطبيق ايلكه
اونده جفو بيوب اوله مولانا ارشاد اليه مردى ذكر ايدن قحاوره نظم ايلنك
مزبور ايدلي استهدا ايدركه نفصيله بيان مورد مردود ايله
متعلم فيل لمن كان نحج امر فخرج منه
نمو عاد الى رجع حافرة
الى طريقته

و حالته

الاوک تعبیر و لغیر ... التمسنده ... زیاده

ایله تنظیم سلک سلاک بغیر سبیدن ادیدن ... زمرتبه لطیف

ارق من النسیم ... ایله سلاکن ... اولا و ورد ... اسلانک

رقیق و کلامی و قیت ... ایچون بایان و وردی ... اول و ملیدر

و فی الجمله کلامی او اوزرینه الاوقیاری امیر المؤمنین حضرت علی رضی الله عنه

و دقیقدر ... جلوه ... کلامنده لطف ... بولورده

المرضی ملک کریم الله وجهه

ز قلب بطلیاب ... مقصد اولنان ... ایله

نثر معنی ... و نطق ... بطلان

و جه ... العیش فی الامن ... و بو مشاع کران ... بیان ... ابلغ ... سلطان سلیمان ... اشارتیدر

رفاهیه العیش ... ایکی ... رسول الله صلی الله علیه وسلم ... حدیث شریف ... اختصاص

عیش ... ایله ... انتسابی ... رسالت ... پناهی و اختصاص ... شرح ... اثبات ... اولنان

نثر ... موالید ... اثبات ایلدر

روایه الحدیث ... معنی ... در ... کاه ... رساله ... شرح ... مطالب

اولا بیت القصیده ... معتبر ... انتساب ... درکاه ... الجلال عقود ... الدوله

و نیز طرز ... و غنی و النعیم ... معنا

نبوت ایله ... بولمق ... ساحات ... قیدنده ... الجلال ... ایچون ... و اهل

دیگر ... فی الحال و فضل ... للاد

و دیکدر ... تقاصد ... افعال و اهل

نا صحبت الاحباب ... العلل ... بتحقیق ... ملک الاجداد و الاجل

مالغ ... زینت ... الوالد ... تعبیر

ملکاره ایله صورت بولور ... تصبیده

معنای ... عبارت ... صاحب ... ایده

سوده ... انتظام ... برده

النثر ... فی العیون

١٤

الزینت فی الحیون

لا تصیح معنا ... بیکلر ... اولاد ... و ثمره

کلام ... مورد ... فی تعلق ... بو ... ول

بر ملکک ... اصناف ... تعلق ... تفصیل ... تجلی ... الاعم ... من

کرمی ... الصدر ... تفصیل ... تعلق ... الدر ... علم ... معبود

مراد ... بلا ... مسئلی ... تقلید ... رواین ... طلب ... ایلیدر

ادکن لفظا و معنا ... ابن عبد الغفور ... روایت ... طلب

معلوم اوملق ... ابن ... طلب ... کلوب

زمان حکومت ... بوکونه ... اخلاف ... طلب ... دائم

کتاب عقد الفرید ... اتفاق ... ایلیدر ... قاضی ... احضار ... اولنان

پیر ... کاروان ... بیعت ... علم ... اولنان ... مستقیم

بکلیسه ... التون ... بیعت ... کوندر ... اوضاع ... طلب ... ایلیدر

صاحب ... زینت ... رندان ... سکت ... وضع ... طلب ... فوقانی

یچاره ... حضور ... امثال ... صاحب ... بعیث ... بالدن ... اوضاع

اولدیکه ... بیت المال ... اول ... موضع ... صاحب ... تسلیم ... و ایدی

ایده ... محفوظ ... موضع ... اتیمیو ... تسلیم ... اولدی

و بر جای محفوظ ... طبع ... تسلیم ... عیان

طبع بیشه ... بو بلغه ... امکان ... تسلیم ... اولدی

شروع ... کیسه ... صلان

نقدیات ... ایدی ... خیانت

اسری من الخیال یعنی پیك سبكباری خیالدن زیاده و مضروب المثل اندن افضل
اولدوغی قرار داده در حکیم دار الشفای لا ثمتنی و محرم وحدت سرای اسرار یعنی حضرت شاه ولایت کرم الله
وجهه بك حمنشاه بلاغت اولان کلمات حکمت آثارندندر سلامة الانسان فی حفظ اللسان
بو درج عنبر آگین عبارتدن گوشوارهٔ گوش خاطر اداناکه گوهر ثمین معنی سلامة انسان
لسانی مالایعنیدن همیشه نگهداشته اولمقده در یعنی جمیع مکارهدن آدمك
امین اولمسی زبانی مضبوط و محفوظ اولمغه توفیق الهی بولمقده در استعینوا
علی حوائجکم بالاکرام یعنی غشه تخانه مراد ساحه املده سربرافراخته اوج حصول
اولمغه اساس اقدامی احکام و سرمنزل مقصوده وصوله بدرقهٔ ارام پیش نهاد ایلك
دیمکدر العقد الثانی عشر فیما اوله الشین شغلت شعابی جدوای مفعول فعل مذکور محذوف
و بین النحاة حذف مفعول به کثیر الوقوع اولدوغی مشهور و معروفدر صحاح جوهریده الشعب
بالکسر الطریق فی الجبل و الجمع الشعاب دیو تصریح ولکن شعاب عیاله تقیید نفقه‌دن کنایت
ایدوکی علی طریق الاستدلال ایراد مثل مذکور ایله توضیح اولنمشدر شعابای متکلمه
مضاف اولدوغی حالده فعل مزبور و جدوا عطا معناسنه اولدوغی مختصر صحاحده
مذکوردر مفهوم عبارت دست قدرتم بستهٔ قید معیشت اولمغله اخوه افاضهٔ
سحاب همتم میسر اولمدی یعنی ترتیب اسباب نفقهٔ عیالمده هیچ فرده افضال نعیم
ایلمك آیینهٔ ظهورده نمایش بولمدی دیمکدر زمکاه روزکارده آخوه انالهٔ
ساغر احسن مساعدهٔ مشاهده قلمدوغنه محل اعتذاردر بو عذرای نطق آرای
بلاغت شکاف سرارده سخنده عرض عذار ایدر شر اهر ذا ناب مبتدا علی ما هو المشهور
معرفه اولورکن بو مثلده نکره نك وجه وقوعنده تنوین مبتدا تفخیم ایچون اولمغله
معناده موصوف کبی اولوب تقدیر کلام شر عظیم اهر ذا ناب دیمکدر دیو امام سیرافی
شرح لبابده گوهر سنج گنجینهٔ توجیه اولمشدر اهر صحاح جوهریده کلبك سرمایهٔ
قلت صبرندن بعد النباح صوتنه اطلاق اولنور معنای ترکیبی اهره ذا ناب
ذا نابی سیرا و زره حمل ایلدی دیمکدر ذا ناب الاسد همان سبعدن کنایت و مورد مثل
محل ظهور آثار شر اولدوغی محقق سیرافی و سایر محققیردن شنیده بسلك رو ایتدر اشجع من اسامة

[illegible] صح

کلفون سن
مجرات بندرك العدو و قضیه
اخبار ایلیکده لیس بین الناس طلع انشور
قاضی ایا [illegible]
[illegible] بلاغت دریای [illegible]
[illegible] الفت ایله [illegible] شکفته بولوبدر
[illegible] فیما اوله السین [illegible]
السنه و بعد البیع الاول [illegible]
[illegible]

تشجیع شدید

القلب ... عند الناس افعل ... فان الرعیة

مغالبه ... وصاحب الجبوه ... اولدوغن ... بیت ... ویحی

تفصیلیدر ... اللغوی ... المشتبه ... البیان

ابن قاسم بن جعفر ... ولعله ... من اهل الحجاز ... العلم

[illegible]

نبیّ تعبیریله ترکیبنده نبی الغرا [illegible]
نفیس الجراء ثمره الفواد [illegible] بی لیلک
کتاب [illegible] اولدوغنه صاحب ابرازه [illegible] نبی بودر کلیک [illegible] میدان
سلک [illegible] کنایت او لدوغنه [illegible] معنای عبارده صورتده بولنه کلی بابی [illegible] صدور
نفیسد [illegible] ایله تعلیل و بیان معنای [illegible] حیادن وانبان [illegible]
بخاره [illegible] التمروک ایله سیدی الی تحقیق [illegible] سؤال صورتده [illegible] مقصود ایه
تسهیل ایمه [illegible] صدده سید الی [illegible] معنای الحباب و بعض مجلده [illegible]
بلاغت اولنشدرکه صدد [illegible] اجل او لیه صدد ایله [illegible] بعض [illegible]
ایدیچین [illegible] معنای [illegible] معنای قتل الملکه [illegible] مضاف [illegible] مجلده
تنزیل ایلکده [illegible] الصدق فی بعض الامور [illegible] معنای [illegible] سلک [illegible]
بلکه [illegible] مقصود عبارت [illegible] واقع اولور [illegible] کلیه [illegible]
مضاف الطلب [illegible] مشهور [illegible] سببدن بلکه [illegible]
واینک [illegible] وارد [illegible] پایان [illegible] من [illegible]
جفای [illegible] الحق [illegible] مفهوم
بر [illegible] صدق [illegible] من الحق [illegible]
یعنی [illegible] مشهور [illegible] مقصود [illegible]
ذلک [illegible] الذی [illegible] الطن [illegible]
سلک [illegible] مقصوده [illegible]
نفط [illegible] معنای [illegible]
بیته [illegible] مقصوده

مقصوده [illegible] المعنی [illegible]
اصابتده [illegible] المثل [illegible] الاسود [illegible]
یعنی نظر [illegible] العرق [illegible] جرمنده حضرت [illegible]
میدان [illegible] و بیان [illegible] امیر المؤمنین [illegible]
بر [illegible] و الرسول [illegible] سلک بیان [illegible] صحاح [illegible]
صفای القلب من الایمان [illegible] صفا [illegible] قلب [illegible]
[illegible] الطف [illegible] صفوه [illegible]
مصفا اولیق [illegible] صفا [illegible]
ایمان و جلد [illegible] سیمان [illegible] النعیم [illegible]
ایدوکی [illegible] ارض [illegible] طبع [illegible]
نمایان او [illegible] طالب [illegible] فرج [illegible] مضاف [illegible]
دیو میوه [illegible] دریای [illegible] سلک [illegible] مفهوم [illegible]
بلاغت [illegible] لفظ [illegible] تشبیه [illegible] حقیقتده [illegible] الصبر [illegible]
الصبر مفتاح الفرج [illegible] فرج [illegible] تشبیه [illegible] العقد
ایله انکشاف [illegible] فرج [illegible] مقصوده [illegible] من [illegible]
و تشبیه [illegible] لفظ فرج [illegible] استعاره [illegible] وصول [illegible] الضیاع [illegible]
اوزره [illegible] مفتاح [illegible] صفا [illegible] الشی [illegible]
قرینه [illegible] کلید [illegible] و [illegible]

اضللت معناسنه اوله جق

اضاعه معناسنه ضنینک منوزیکه [illegible] اوندن یکنزسب

اضلالدن فعل ماضینک عبارتدر [illegible] اف او ایلین قا

فی طلب دریس معنا [illegible] علیه الارض بر حبیبا

[illegible]

[illegible]

[illegible]

طولی

[illegible]

العقد الثامن عشر فيما اوله العين

[illegible]

[illegible]

ردی ولجوی استغنا عوض ایتمکله بولنور کتاب فراید الخراید ده بوکوهر یکتا کشیده
سلک جواهر گنجینهٔ نبوت اولدوغی رقم زدهٔ کلک گهرریز روایتدر عاد الامر
الی نصابه خاتم جهانگیر اقبال دست تصرف دیو دنی دن رها بولوب سلیمان
سریر استحقاقک کف حکومتلرنده قرار بولدی و بینجه روزکار حبالهٔ تحکم نااهله
گرفتار اولمش جلیلهٔ جلیلهٔ دولتی برسندارای شرف خانه لیاقتک کنار
التفاتنه میسر اولدی دیمکدر عاد السهم الی النزعة نزعه طالب و طلبه کبی تیرانداز معناسنه
اولان نازعک جمعدر بو مثل دخی مستحقه واصل اولمقده بر شیء حق قرارین بولمقده
ضرب اولنور اعلم ممنبت القصیص جوهرینک ابن سکیت دن قصیص کیاه ننده
نابت بر نبات اولدوغنک روایتی معلوم ارباب درایتدر افتاب تابان کرم نه
مطلع همتدن نور پاش عنایت اولور و زلال راحت رسان مقصود نه سپهر حسلمه
عنایتدن تراوش بولور عارف اولان مرد باریک بین حقنده ادا اولنور
عادت لعترها ملیس لیس برجاریه نک اسمیدر طرهٔ نحوای نوشابه عنبر عطر دلاویز
معنای اصل ایله معطر و لفظ مشترو حده کی لام عادوا لما نهوا نظم کریمنده اولان
لام کبی له معناسنه اولدوغی شرح لباب ده مسطوردر فیلسوف یونانی موشکاف
محقق سنه مورد مثل مزبوری کتاب مرقوم کی یضرب لمن یرجع الی عادة سوء
ترکها تعبیریله کشیده سلک تحریر ایلمشدر اعط القوس باریها قاموسده
مولانا فیروزابادی بری السهم بریه وابتراه نحته دیو والبراء والبرایة بضمها النحاتة
معناسنه اولدوغنی تحقیق ایلدکلری اوزره باری فعل مذکوردن ناحت معناسنه
اسم فاعلدر افاضل علماء رومدن مولانا ابن سیدی علی شرح دیباچه مصباح
حاشیه سنده یا حالتی نصبنده منصوب اولمق گرک ایکن ضرورة شعر ایچون سکونه
اولدوغنه شاعرک یا باری القوس الست تحکم ● لا تفسد القوس اعط القوس باریها
قولنده ماخوذ اولان بو مثل ایله استدلال ایلمشدر مثل مزبور برنسنه مستحقنه
ایصاله محل ترغیبده مذکور اولور و کتاب مرقومده مولانا مشار الیه وهو مثل یضرب
لتفویض الامر الی من یحسنه دیو مورد مثل مزبوری بوکونه بیان ایتدوکی مسطوردر
عند النطاح یغلب الکبش الاجم مولانا فیروزابادینک قاموسده الاجم الرجل بلا رمح والکبش

والکبش بلا قرن تعبیری اوزره اجم بو محلده کیش بی شاخ معناسنه اولدوغی
مقرر و مثل مرقوم تخصیص اعداد الات و اصحاب و ترغیب استکثار اعوان و احباب
ایچون ضرب اولنمشی کتاب فراید الخراید ده مسطوردر امام ادیب همام اریب ابن هشام
کتاب مغنی اللبیب ده عند ظرف اعیان و معانی اولدوغنی ابن شجری دن روایت
و ظرف زمان ایچون اولدوغنه جئتک عند طلوع الشمس قوللری و لیل اقامت
ایلدکده نصکره عندنک حاضر و غایبده استعماللری تصریح و زعم المعری انه لا فرق بین
عند ولدی دیو قول غیره اولی قولی ایله حریری وله بو هلال عسکری و ابن شجری نک
بوکونه تدقیق و تشخیصلرین معرینک تعمیم و عدم تخصیصنه ترجیح ایلمشدر
عند الصباح یحمد القوم السری قاموسده سری بروزن هدی سیر عامة لیل
اولدوغی تسطیر و مثل مزبور راحت امیدیله تحمل بارگران مشقت ایلین صبور
حقنده ضرب اولنور دیو تقریر اولنمشدر علی یدی دار الحدیث یعنی مفتاح
گنجینهٔ خبر در دست ضمیر مدرک کلید خزینه خانهٔ حال مسلم کف دل خبیر مدرک
اعیا من باقل قاموسده عیّ بالامر کرضی لم یهتد لوجه مراده او عجز منه تعبیر
اولندوغی اوزره اعیا فعل مزبوردن صفت اولوب و باقل بو صفت ایله متصف بنی
ربیعه دن بر شخص نادان اولدوغنی صاحب الفراید الخراید نقلدر برهنرور روزکاری
برنی هنرنا بکار تغییر و تعییب ایلدوکنی ابو العلی المعری بوکونه تمثیل و تعبیر ایلمشدر
اذا وصف الطائی بالبخل مادر ● و عیّر قسا بالفهاهة باقل ● اعز من کبریت الاحمر
یعنی بر مرشد صاحب نظرک فیض نکاه همتلری مکمل ناقص اولدوغی کبی طرح اولنده
نحاسی زر خالص ایلین جوهر پاکدن عزیز و کمیابدر منظومهٔ کریمهٔ لافتی کتابنه شطاق
ایوان بلند شانی و گوهر گرانقدر نانقطهٔ بای بسم الله پیرایهٔ شمشیر جهانگیر زبانی اولان
حضرت شاه اورنک معنی پایه ولایتک کرم الله وجهه کلمات بلاغت نظام و مقالات
حکمت ارتسام لرندندر علوّ الهمة من الایمان بو مطلع عبارتدن ساحت دله شعشعه
پاش اولان افتاب جلی پرتو معنی بلند پروازی شاهباز همت تیر روی شهبال
ایمانه اولور بلکه بالاخانهٔ اسمان فرش بلند ایوان ایمانه حقیقت مومن کوسلم
عرش پایه ایله وصول بولور دیمکدر ● همت ز ابکنگره کبریا کشد ● این سقف کاربا
ازین نردبان مخواه ● عدو عاقل خیر من صدیق جاهل ● دشمن دانا به از نادان دوست

ورة التاج بيت القصيده ... عين العلاوة

[illegible]

اول شرح ... ايدلكلرى [illegible]

انوار ... مضمون ان عبارت ... شرنبه معلوم اولور ... [illegible]

كدوث ... اوتيه ... نطق ... موافقدر [illegible]

العقد العشه ودن فيما اوله الفاء [illegible]

في الضيف ضيعت اللبن [illegible]

الكلب ... بالطلب الا ... [illegible]

[illegible]

مختصر مختار ... مولانا محمد ... [illegible]

نفس ... مسطوردر ... [illegible]

كتاب ... ولدون اميديده وفصل الفعل على الفعل ... زيلين عباره ... [illegible]

ديدى فنلت ولدون ... ايديت ... صحيفه ... العفار ... [illegible]

وفصل القول على الفعل ... [illegible]

[illegible]

افصح من العضبين [illegible]

من عرف ... [illegible]

... مولدين ... [illegible]

[illegible]

قبل البكاء كان وجهك عابسا قاموسده گلنج تكثر في عبوس ايله مخبر عبسدن
عابس اسم فاعلدر بو دخي موقع ارادمثل اولدن واقع اولور اقرب من حبل الوريد
حضرت قاضي بيضاوي عليه الرحمه ونحن اقرب اليه من حبل الوريد نظم شريفنك
تفسيرندن اقربلي قرب موجب علما والمغله علم ايله تفسير وضمير مجروره برمضاف
تقديرا ايليوب اي ونحن اعلم بحاله ممن كان اقرب اليه من حبل الوريد قولي ايله بوگونه
تصوير معنا ايدكده وحبل الوريد مثل في القرب ديو حبل الوريد كمال قربده
ضرب اولنور مثل اولدوغنه شاعرك والموت ادنى لي من الوريد قولي ايله

[illegible]

انسيه دنيدر قبل السحاب اصابني الوكف مختصر صحاحده وقاموسده
وكف البيت قطر تعبيري مقتضاسنجه وكف تراكم نزول قطرات باران ايله
سقف خانه دن ريزان اولا قطره در مفهوم مثل وفي سحاب اثر بيدا
اولمدين وجو هواده ريزش ابر سنبل گوندن ساحه عنبر طراوت بولمدين تكاشانه
محنت ابادم قطره باراولدي واسمانه خانه غم اندودمدن رشحه باران تراوش
بولدي ديمكدر گمور ومثل كمان سخت بلادن خدنك جگردوز الم رها بولمدين
پيكان زهرالود غمدن مجروح خاطر اولدم وسراپرده نهانخانه تقديرده شاهد انديشه

[illegible]

[illegible]

دیباجه ... [illegible]

محبت ... [illegible]

اولدین ... [illegible] الفصل الثاني والعشرون في بيان ... [illegible]

[illegible]

ستمندن شکست بولسه کریبان جامه صبرمی نیجه ادامنکیر تظلم بویله جاک ایتمزدی
دلم زجور رخیسان المکشد وزنه نمیکزد ستم مردم اصیل مرا موارد مثل جفاء
لیا مده کمحل اعتذارده اظهار ایتمشدر لوترک القطا لیلا لنام قطا قاموسده
برطیرمعرو فدر دیو مذکورو مثل مزبور مکروه و منفوری اوزره حمل اولنان مجبور
حقنده ضرب اولنه وغرکتاب زوائد الخزاید یضرب لمن حمل علی مکروه من غیر ارادة
تعبیر یله مسطوردر لبست له جلد النمر نمرلسان فارسیده پلنک و جلد نمر لباس
روز جنکدر راوی بوکونه کهرکرشته روایت اولورکه کاتب وحی مبین امیر المؤمنین
حضرت معاویه رضی الله عنه سر نهاده بالین وفات وجرعه کش پیمانه ممات اولدوغی

[illegible]

تخصیص موافقت و مظاهرت بیورلمزدی بودخی کتاب مرقومده مسطوردرکه
هرچند بر قوم قلیل العدد ارتضاع رحیق اتفاق وزرع شقایق شقاق ایلیوب
قطع مواد اختلاف وساغر اتحاددن تجرع صهبای ایتلاف قلسه که کندولردن نهار
مرتبه شدید القوه و مزید البسط اولور صفت بینهم الخلاف ایله متصف عددی
کثیر غیر مؤتلف اوزره غالب اولدقلری قرار داده کارازمودکان جهاندر لیس الخبر
کالمعاینه بوکوهر کرانبها بلاغت معدن جواهرزای السنه دن صادر وبودر ثمین فصاحت
دریای کهرفشان نبوتدن ظاهر اولدوغی کتاب فرید الخرید احسن نظم سلک اولتیدر وشنیده بعو مانند دیده

[illegible]

ابهی رمیدهٔ خاطر گرفتار کمند محبت ایدر یعنی مصقلهٔ کلام ملایمت ایله آیینهٔ زنکی
آلوده دلنه ژنکار کدورت کدر دیمکدر حضرت کلیم ایله حضرت علیهما الصلوات
والسلام رسانندهٔ یرلیغ واجب التبلیغ حکم ربانی اولدقلرنده حق سبحانه وتعالینک
علم ازلیسنده فرعون عنیدک خوان ایماندن بهره ور وشرف اطاعت رسول
ایله مشرف اولمیجغی مقرر ایکن حضرت رب العزة عز شانه کمال کرم عمیم ومحض لطف
عظیمندن عبادینه باعث فوز وفلاح ابدی وسبب آسایش وسرور سرمدی اولدوغندن
غیری موجب تسخیر سرکشان ومدار جذب دلان معاندان اولمغله طریق سلوک راه
هدایتی تلقین وتفهیما ومعاملهٔ جمیلهٔ مکالمه لی ارشاد وتعلیما فقولا له قولا لینا امر شریفی ایله

[illegible]

لیس الحسود راحة یعنی بوی مشکبوی عنبرین
نشانی هیچ بر وجهله زوال بولماز دیمکدر
فرش بلا غنوده جانشین اولماز شاهد مشکین معنی اصلا چشم جهان بین دل
جد بیشه غنودهٔ خوابگاه راحت اولماز ومشام جان رشک انداز بیشه بوستان
آسایشدن بوی تمتع بولماز دیمکدر گلزار طبع مولد بند بزکشایش بوی بوستان
بلاغتنه ده بیشطاق عبارت اولان [illegible] لیس الجمال بالثیاب
یعنی دلبری شاهد حسن پیرایهٔ لباس ایله میسر وآیت مصحف خوبی قیل وقال
وخط وخال ایله مفسر دیمکدر لکل جدید لذة ولکل قدیم حرمة یعنی هر تازه ده بر لذت
اولدوغی کبی هر قدیم ایچون دخی عزت وحرمت مقرردر لیس للباطل اساس
یعنی بنیاد خانهٔ باطل مانند نقش بر آب استوار واثار خلاف حق حقیقتده عهد

الفصل الرابع والعشرون فیما اوله الجیم

[illegible]

وكاسه لبريز هلاهل توبيخدن ابن صوفینك بو كونه تجريع ايلدكده كويا كستاخلغي

[illegible]

ادا اولنور ها راه هدى اغزبه شير خدا امير المؤمنين حضرت على المرتضى نك رضى الله تعالى عنه

تشنه دلان بادية نحني اعتراف ايلدكلرى زلال چشمه حكمتندن شجاعدر مجلس العلم روضة الجنة

[illegible]

اتونش نشئه تصرفي ولمعة مجال بلكه نوع دسترس احراز داما وزمانه كبي هر كسك خصوصا

خصوصا اوانده روزكارك عقد مواصلتنه ميالدر من جرب المجرب حلت به الندامة يعنى

[illegible]

صاحب المصابيح امام محيي السنة ومما رزقناهم ينفقون اية كريمه سن معالم التنزيلده

ينصدقون ايله تفسير بيوردى قدرى الوزره انفق تصدق معناسنه اولان انفاقدن

[illegible]

سؤال بيورد قرنده

تناول مقابله ايتمش ايدم بو بقية وخ تناول ايتمكه اتيموشيم ديو جواب ويردوكى دم بو حدشريف

صادر اولمشدر ترک امساکده و توسیع بذل و ایثارده اولنور * نیم نانی گر خورد
مرد خدای بذل درویشان کند نیم دگر انم من الصبح یعنی صبحدن زیاده تمام و اندن
نهرسنه‌یی افشا و اعلان ایتمکده غالب اولاندر معدن گوهر ولایتدن کرم الله وجهه شیله
روایت اولنان جواهردن قدر وندر نور المؤمن من قیام اللیل نور جبین شاهد عبارت
چشم نهان بین دله بوکونه هویدا اولور که پرتو شمع جمال مؤمن هر شب عبادتده قائم
اولمقدندر او نور چراغ مسلمانی مشعلهٔ پر انوار هدایتدن شعلهٔ نور قیام اللیل بولمقدندر
بولدیغنک چشمهٔ طبیعتندن فضائل اثار سحابیه جریان ایدن زلال اشاندندر الناس علی دین ملوکهم

[illegible]

ضیفه نعوا سکون شاهدی شان مبالغه ایچوندر عاقر الانجاز عقیم الوفا دیمکدر
الوعد عدیم الوفا اولانلر کمسه بو اوصافله متصف اولور اوهن من بیت
العنکبوت عبدهٔ اصنام اولان جهلای بدنامک دل الساده دین اسلامی قیوب ایتدکی سست
بنیاد کفر قبول ایلدکلری استحکام و رصانتده علم متانت و حصانتده مسلم بنا شامخ الارکانه
اوزره عند الناس واهن و ضعیف اوتده مثل اقع اولان نسج عنکبوته یلجا و ملاذ اتخاذ
قلنمغه صحیح تنزیل واجب التبجیل ده تمثیل اولنه و عرض اولنده انوار التنزیل ده علی التفصیل بیان
اولنمشدر حذیو علم افراز عرصهٔ کلام و افتاب عالم افروز دورهٔ خلافت امیر المؤمنین حضرت
علینک کلمات نیر طبع پر انوارندن رشحات اقلام گوهر ارندندر * سلام من اتبع الهدی کو جنات * فان السلامی علیهم ... وضع

وضع الاحسان فی غیر موضعه ظلم معنای شریفی و فحوای لطیفی شوره یوم ذات ...

[illegible]

سر پنهان و ندیم خلوت خانهٔ راز نهان اوله الهوی من النوی هوی محبت و نوی ...
بعد معناسنه اولدوغی فرائد الخرائدده مثبتدر حتی کتاب مزبورده فان الان ...

[illegible]

... درنته که رعایت پسند و جا و دوست اولنان مراتب الالی عنایه نایل اولمغه حمیتسنه ذکر ... دیمکدر

حديقهٔ بلاغتده شکفته ازهار امثال مولدیندن شکوفه دربن تخفی علی الناس النهار
معنا غایتده آشکار اولمغله عرصه تعبیر و تحقیقنده شاهد خامهٔ عنبرین جامه جلوه کر قلمنمدی وعا‌کی
کمال ظهوری مذکور اولور العقد الثامن والعشرون فیما اوله لا لا تهدف بما لا تعرف

[illegible]

کذا حتی یلج الجمل من سم الخیاط مدلول مثل اخبار تأیید مدعا یعنی بر شیئک وقوعی امین
علی طریق التأکید ادعا در انکار آیات بینات و تکذیب نبوتی با هر المعجزات ایلینلرک دخولی
اشتر کوه پیکرک سوراخ سوزنه دخول ولمسنه تعلیق یعنی معلق به عقلا محال ابدی نتیجه محال

[illegible]

مزاق تلخ ولی چاشنی تهدید نابسلامتکم وایه بلکه دست وجود نقد سره دین دن بی
مایه اولور دیمکدر لا غم للقانع تمنای حکمت المحتوایسی دیده دل اهل قناعت آیینه
عبرت نمای فلکده صورت الم کورمز دامان پاک خاطرینه بو ساحره غبار اده

[illegible]

العقد التاسع والعشرون فیما اوله [illegible]

[illegible]

غایت روشندر یوم لنا و یوم علینا مثلی زیور بیان انقلاب دولت
مضروب اولور و جگر سوخته بادیهٔ غم ... التهاب ... عطش حرارتی بو زلال راحت
رسان سرچشمهٔ بلاغت ایله تسکین بولور وصی خاتم الرسالة حضرت
ولایتک کرم الله وجهه کلام حکمت نظاملرندندر یسعد الرجل بالمصاحب السعید
معنای شریفی همنشین اهل سعادت لاجرم سعید اولور مصاحبت
همایون ایله کسب سعادت قلور دیمکدر نجوم زاهرهٔ آسمان بلاغت
و جواهر فاخرهٔ کان فصاحت اولان امثال مولدینندندر یتبع مع کل ریح ٠
یعنی هر نسنه یه موافقت و متابعت ایدر یبنی قصرا و یهدم مصرا ٠٠٠
معنای مثل آشکار و مضروب علیهم اولان ضرر و بیک شرایط ... اظهار حج
ایلین نابکاردر یقدم رجلا و یؤخر اخری مفتاح سکاکی
و سایر کتب معانیده استعارهٔ تمثیلیه یه بو مثل استشهاد
و کلدوامرنده متردد حقنده ضرب اولندیغی ایراد اولنمشدر
یحج و الناس راجعون اوضاع و اطوار و هر احوال
و کردارنده ناسه مخالفت ایلین حقنده ضرب اولنور ٠٠
الحمد لله که بو جواهر زواهر معانی دستیار خامهٔ معجز نگاری
ایله سلک اتمامه منتظم اولدی و المنة لله که بو عذرای
تنق آرای بلاغت اکرام خداوند جهان و جهانبان
عظیم الشانک للالی محامد جلیله و جواهر
مناقب جمیله سنیه سیله زیب احسن
اختتام بولدی جناب فیاض
مطلقدن مأمولدر که منظور حسن
قبول اوله آمین بحرمة خاتم
النبیین علیه و آله و صحبه اجمعین ٠

تم الکتاب ... في اوایل ... سنة ...

Süleymaniye Kütüphanesi
Kısmı: Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No 5327
Eski Kayıt No